

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a Debrecenben, 2019. április 2., április 15. és szeptember 4. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2019. szeptember 18. napján kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A vesztegetést állítva, üzletszerűen elkövetett befolyással üzérkedés büntette és más bűncselekmények miatt a vádlott és társai ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2018. december 13. napján kihirdetett 3.Bf.192/2018/34. számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

I. r. vádlott börtönbüntetésének és mellékbüntetésének tartamát 5-5 (öt-öt) évre enyhíti.

II. r. vádlott szabadságvesztés büntetésének tartamát 2 (kettő) évre, közügyektől eltiltás mellékbüntetését szintén 2 (kettő) évre mérsékli. E vádlott esetében a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát fogházban állapítja meg. Az általa 2015. szeptember 9. napjától 2015. november 10. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt a fogházbüntetés tartamába tekinti beszámítottnak, és e vádlott fogházbüntetéséből a büntetés 2/3 részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben az másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

A Nyíregyházi Járásbíróság az előtte folyamatban volt eljárásban 5 vádlottal szemben hozott ítéletet 2017. szeptember 15. napján.

... IV. r. vádlottal szemben a járásbíróság ítélete 2017. december hó 8. napján, míg ... V. r. vádlott esetében 2018. január hó 2. napján jogerőre emelkedett.

I. r. és II. r. vádlottak bűnösségét a járásbíróság társtettesként, folytatólagosan elkövetett befolyással üzérkedés büntetében (Btk. 299. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és c) pont), valamint 239 rb. társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §) állapította meg. I. r. vádlottat halmazati büntetésül 4 év szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte.

II. r. vádlottal szemben halmazati büntetésül 2 évi szabadságvesztés büntetést szabott ki, melynek végrehajtását 4 évi próbaidőre felfüggesztette. Mindkét vádlott esetében a szabadságvesztés végrehajtásának fokozatát börtönben határozta meg. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról II. rendű vádlott esetében a végrehajtás elrendelése esetére és megállapította, hogy az I. r. vádlott legkorábban a szabadságvesztés 2/3 részének kitöltését követő napon, míg II. r. vádlott a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elrendelése esetén ugyancsak legkorábban a

szabadságvesztés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. I. és II. r. vádlottakkal szemben fejenként 55.627.355,- Ft erejéig vagyonelkobzást rendelt el, melyet 1/2-1/2 részben a ... belterület 791/6. helyrajzi számon nyilvántartott ..., ... szám alatt található lakóház és udvar megjelölésű, a Nyíregyházi Törvényszék 1.Bnyf.373/2015/2. számú végzésével zár alá vett ingatlan biztosít.

... III. r. vádlottat az ellene társtettesként elkövetett befolyással üzérkedés büntette és 239 rb. társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt emelt vád alól felmentette.

Végül az első fokon eljáró bíróság rendelkezett a bűnügyi költség viseléséről.

Az első fokon eljáró bíróság ítélete ellen az ügyész I. r. vádlott terhére súlyosításért, hosszabb tartamú szabadságvesztés és ehhez igazodó tartamú közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása végett, míg II. r. vádlott terhére szintén súlyosításért, a büntetés próbaidőre történő felfüggesztésének mellőzése és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása végett fellebbezett. III. r. ... vonatkozásában felmentése miatt bűnössége megállapítása, valamint börtön végrehajtási fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása végett jelentett be fellebbezést a nyilatkozattételre fenntartott három napon belül.

A Nyíregyházi Járási és Nyomozó Ügyészség fellebbezésének írásbeli indokolásában a bíróság ítéletének III. r. ... vádlottra vonatkozó rendelkezésének a Be. 351. § (2) bekezdés d) pontja alapján hatályon kívül helyezését és a Nyíregyházi Bíróság új eljárásra utasítását indítványozta tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett, az ítélete megalapozatlan, amely a másodfokú eljárásban nem küszöbölhető ki.

I. r. vádlott és védője felmentés, illetve a büntetés enyhítése végett, II. r. vádlott és védője felmentésért fellebbeztek.

I. rendű vádlott védője a jogorvoslat indokolásában elsődlegesen a vádlott felmentését, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta az indokolási kötelezettség hiányos teljesítése miatt, végül a büntetés enyhítését kérte.

II. r. vádlott védője fellebbezését elsősorban azzal indokolta, hogy a Bíróság törvényes vád nélkül járt el az ügyben, a vádirat kizárólag formailag felel meg a törvényes vád követelményeinek. Kifogásolta a bizonyítási indítványok elutasítását is, melyet egyébként I. r. vádlott védője is megtett. Az elsőfokú ítélet érdemi felülbíráhatóságának lehetőségét is kétségbe vonta. Az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta, másodlagosan bizonyítottság hiányára, harmadlagosan bűncselekmény hiányára alapítottan történő felmentést célzóan tartotta fenn.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség az I. és II. r. vádlottak terhére büntetésük súlyosítása végett, továbbá a III. r. vádlott terhére felmentése miatt bejelentett ügyészi fellebbezést fenntartotta.

A Nyíregyházi Törvényszék 2018. december hó 13. napján tartott tárgyaláson a bíróság ítéletét a fellebbezéssel érintett vádlottak vonatkozásában ... III. r. vádlott esetében helybenhagyta azzal, hogy a bíróság a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt emelt vád alól mentette fel. E vádlott vonatkozásában a másodfokú bíróság ítéletével a Nyíregyházi Bíróság ítélete ... III. r. vádlottal szemben 2018. december hó 13. napján jogerőre emelkedett.

A fellebbezéssel érintett I. r. és II. r. vádlottakat érintően az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta akként, hogy I. és II. r. vádlottak terhére megállapított korrupciós bűncselekményeket 594 rb. befolyással üzérkedés büntették minősítette, melyet II. r. vádlott bűnsegédként követett el. I. r. vádlottat, illetve II. r. vádlottat a 239 rb. társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt emelt vád alól felmentette.

I. r. vádlott börtönbüntetésének és mellékbüntetésének tartamát 6-6 évre súlyosította, míg II. r. vádlott börtönbüntetésének tartamát 3 évre emelte és a végrehajtás felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzte. E vádlottat mellékbüntetésül 3 évre a közügyektől is eltiltotta. Rendelkezett e vádlott esetében a börtönbüntetés tartamába az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról és rögzítette, hogy börtönbüntetéséből annak 2/3 részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Az elsőfokú ítélet I. r. és II. r. vádlottra, illetve ... vagyoni érdekeltre vonatkozó egyéb rendelkezéseit helybenhagyta. Rendelkezett még továbbá ... ügyvéd részére 246.000,- Ft védői díj megállapításáról. Egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyásáról döntött.

Az ügyész, I. r. és II. r. vádlottak és védőik részére fellebbezési lehetőséget biztosított.

A törvényszék ítéletével szemben az ügyész I. és II. r. vádlottak terhére fellebbezéssel élt, a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és mindkét vádlott bűnösségének további 239 rb. hamis magánokirat felhasználásának vétségében való megállapítását és mindkét vádlott büntetésének súlyosítását indítványozta. Álláspontja szerint a vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés nem áll arányban az általuk elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyával és kiemelkedően nagy számával, ezért nem is alkalmasak a büntetési célok elérésére.

I. és II. r. vádlottak felmentésért fellebbeztek, I. r. vádlottak védője felmentés, másodlagosan enyhítés, II. r. vádlott védője téves törvényi minősítés miatt felmentésért, másodlagosan enyhítésért és a vagyonek Kobzár mellőzése iránt is fellebbezett.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Nyíregyházi Törvényszék ítéletének megváltoztatását indítványozta, lényegét tekintve az ügyészi fellebbezést mind a bűnösség megállapítására, mind pedig a büntetések súlyosbítása vonatkozásában fenntartotta.

A vádlottak fellebbezését törvényben kizártnak, a védők alternatív fellebbezéseit pedig alaptalannak ítélte.

I. és II. r. vádlottak fellebbezésének elutasítását indítványozta, a bűnösség megállapítását mindkét vádlott esetében további 239 rb. társtettesként elkövetett magánokirat felhasználásának vétségében és büntetésük számottevő súlyosítását.

I. r. és II. r. vádlottak, valamint védőik írásban számos beadványban indokolták a bejelentett fellebbezéseket. A fellebbezést előterjesztők közül a vádlottak a jogorvoslatok irányát kiterjesztve I. r. vádlott végső formájában elsődlegesen felmentés, másodlagosan a büntetőeljárás megszüntetése, harmadlagosan a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezése, negyedlegesen mind az elsőfokú, mind a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezése, ötödlegesen a büntetés enyhítése érdekében, II. r. vádlott elsődlegesen felmentés, másodlagosan mind az elsőfokú, mind a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezése, harmadlagosan a büntetés enyhítése érdekében tartotta fenn.

Az ítélet tábla az ügy elbírálására a Be. 620. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tűzött.

A nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség jelenlévő képviselője az ügyészség másodfellebbezését az átiratban foglalt indokok alapján maradéktalanul fenntartotta, hasonlóképpen

azon álláspontját is, hogy a fellebbezéssel érintett I-II. r. vádlottak másodfellebbezése a törvényben kizárt, a védők alternatív fellebbezése alaptalan. Részletesen indokolta - figyelemmel a (3) bekezdésében foglaltakra - az I. és II. r. vádlottak másodfellebbezésének kizártságát. Utalta arra, hogy amennyiben a másodfokú ítéletnek a fellebbezéssel nem érintett része tekintetében harmadfokú felülbírálat történik, a felülbírálat nem terjedhet ki ezen ítéletrészek megalapozottságának vizsgálatára.

A hamis magánokirat felhasználásának vétsége bűncselekményével kapcsolatban kifejtette, hogy az átvételi elismervény és hiánypótlási felhívás a felhasználás idején hatályos Pp. 196. § (1) bekezdésében rögzített alaki feltételnek teljes mértékben megfelel. Az iratok joghatás kiváltására alkalmas magánokiratok, ugyanis a hamis magánokiratok felhasználása a kérelmezők ügyféli minőségének bizonyítására szolgál. Utalt a BH2019. 70. számú eseti döntésre, mely alapján magánokirat esetében a joghatás kiváltása nem feltételez hatósági magatartást. A magánokirat akkor vált ki joghatást, ha jogi jelentősége van. A valótlan adat miatt az okirat más jogi megítélést, más jogkövetkezményt von maga után, mint amit anélkül, hogy a valós adat feltüntetésével eredményezett volna. A hamis magánokiratok kizárólag a kérelmezők ügyféli minőségének bizonyítására szolgáltak. Indítványozta I. és II. r. vádlott bűnösségének 239 rb. társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében történő bűnösségének megállapítását (Btk. 345. §) és velük szemben a kiszabott szabadságvesztés büntetés lényeges súlyosítását, az ítélet egyéb helyes rendelkezéseinek a helybenhagyásával.

I. r. vádlott védőjének álláspontja szerint a másodfokon eljáró bíróság olyan bűncselekményben mondta ki bűnösnek I. r. vádlottat, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett. E cselekmény vonatkozásában tettazonosság nem állapítható meg. A másodfokú bíróság nem hívta fel a figyelmet arra, hogy minősítésbeli változás történik, amire a vádhatóság és a védelem érdemben reagálhatott volna. Így felmerülhetett volna a tárgyalás elnapolásának szükségessége is. Úgy ítélte meg, hogy e cselekmények körében a vádlottak és védők részéről nem kizárt a másodfellebbezés lehetősége. Kifejtette azon álláspontját is, miszerint a befolyással üzérkedés cselekménye nem minősülhet 594 rendbelinek, gyakorlatilag nem tudható, hogy az 594 személy egyáltalán létező ember-e. A rendbeliség kapcsán folytatólágosságról lehet szó. Az ellentétes döntés megalapozatlan és határozottan fenntartotta, hogy súlyos megalapozatlanságnak és eljárási hibának tartja a védelem, hogy a nemzetközi bűnügyi jogsegély igénybevételére többszöri védelmi indítványra sem került sor. Utalt IV-V. r. vádlottak szavahihetőségével kapcsolatos kételyeire. Az eljárási hibák és a megalapozatlanság tekintetében kiemelte, hogy sérült I. r. vádlottnak a védekezéshez való joga azzal, hogy az írásban kihallgatott közvetítő személyeknek nem tehetett fel kérdéseket, továbbá a vádlott és védőjének számos bizonyítási indítványa és észrevétele nem került ismertetésre. A kifejtettek alapján álláspontja szerint az ítélet hatályon kívül helyezésének lenne helye, majd utalt I. r. vádlott által IV-V. r. vádlottak és gyermekeik ellen hamis tanúzás, illetőleg hamis vád miatt indított eljárásaira is. Összefoglalva elsősorban felmentésre, másodsorban az első- és a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, míg harmadsorban enyhítésre irányulóan tartotta fenn jogorvoslatát. Megjegyezte továbbá azt is, hogy a hamis iratoknak az átadása I. r. vádlott részéről nem történt meg. IV-V. r. vádlottak vallomásán kívül semmi más nem bizonyítja. Amennyiben pedig mégis átadásra került, osztotta a másodfokú bíróság álláspontját, hogy ennek jogi jelentősége nincs és e körben a felmentő rendelkezés helybenhagyását indítványozta.

II. r. vádlott védője csatlakozott a védőtársa által előadottakhoz és ő is arra az álláspontra helyezkedett, hogy a másodfellebbezés joghatályos. Az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, a másodfokú eljárásban bár tárgyalás tartására került sor, azonban a megalapozatlanság nem került kiküszöbölésre. Tekintettel arra, hogy a harmadfokú eljárásban bizonyítás lefolytatására nincs lehetőség, az első- és másodfokú bíróság döntésének hatályon kívül helyezésével orvosolható a

megalapozatlanság. Részletesen foglalkozott az elsőfokú eljárástól kezdődően az anyagi és eljárási hibákkal, így utalt az ártatlanság vélelmére, a védelemhez való jogra, a tisztességes eljárásra, melyek álláspontja szerint sérelmet szenvedtek. Egyértelműen nem bizonyított a vádlott bűnössége, ez pedig a javára értékelendő. A megállapított 594 rb. cselekmény csupán egy szám, amely mögött nincs ember, nincs sértett, nincs befolyást vásárló. Pusztá számok alapján pedig bűnösség nem állapítható meg.

A hamis magánokirat felhasználásának vétségével kapcsolatban úgy ítélte meg, hogy joghatás kiváltására alkalmatlan. Senki sem igazolta, hogy ezeket a hamis iratokat az ún. célszemélyek, a befolyást vásárlók valaha is megkapták vagy értesültek róla. Kifejtette továbbá a vagyoneklobzás alkalmazásával kapcsolatos álláspontját is, mely szerint ismételt tények feltételezésekkel kerültek összeütköztetésre.

II. r. vádlott egészségügyi állapotával kapcsolatban daganatos megbetegedésére, a folyamatos gyógykezelésének szükségességére utalt, mely a fogvatartás körülményei között lényegesen ellehetetlenülhet. Elsőként az első- és a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, másodsorban védencének bizonyíték hiányában történő felmentését, harmadsorban pedig a büntetés enyhítését indítványozta.

Az I. r. vádlott az utolsó szó jogán összefoglalta a pertörténetet, utalt bizonyítási indítványaira és észrevételeire IV-V. r. vádlottak kételyt támasztó vallomásaira, az 594 nevet tartalmazó listára. Határozottan kijelentette, hogy bűncselekményt nem követett el és az első- és másodfokú ítélet megváltoztatását kérte.

II. r. vádlott az utolsó szó jogán szintén tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését. Számára érthetetlen, hogyan lehet nem létező 594 ember „létében” bármilyen megalapozott ítéletet hozni. Hiányolta a bűnösségüket bizonyító eljárás lefolytatásának hiányát és sérelmezte az általa előterjesztett bizonyítási indítványok elutasítását.

Az ítéletábrlának eljárása során először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy joghatályos-e a vádlottak másodfellebbezése. A harmadfokú bíróság osztotta a fellebbviteli főügyészség álláspontját és megállapította, hogy I-II. r. vádlottak jogorvoslatának a Be. 615. § (3) bekezdés a) pontja szerinti törvényi feltétele nem áll fenn (BH2019. 8.). Ezért a Debreceni Ítéletábrla, mint harmadfokú bíróság 2019. április hó 15. napján megtartott nyilvános ülésen I. r. és II. r. vádlottak által bejelentett fellebbezést elutasította.

E körben az ítéletábrla utal a Bhar.I.76/2019/24-I. számú végzése alapján az alábbiakra:

A törvény szerint kizárt fellebbezést a Be. 589. §-a alapján alkalmazandó Be. 588. § (1) bekezdése szerint már a törvényszéknek is el kellett volna utasítani, illetve lehetőség lett volna arra, hogy a harmadfokú bíróság a fellebbezés elintézése során tanácsülés keretében a Be. 597. §-a alapján hozza meg ugyanezt a döntést a Be. 617. §-ára hivatkozással. Az ítéletábrla azonban a fellebbezést előterjesztő felek ténybeli és jogi érveinek megismerését követően a 2019. április 15. napján ismételt megnyitott harmadfokú nyilvános ülésen hozta meg a fenti döntést.

Szükséges utalni a Be. 618. § (4) bekezdésére is, mely szerint nem bírálható felül az ítéletnek az a felmentő vagy eljárást megszüntető rendelkezése, amely ellen nem fellebbeztek. Bár a büntetőeljárásról szóló törvény a joghatályosan bejelentett fellebbezés kiterjesztését az ítélet elleni fellebbezés kapcsán nem tiltja, azonban a törvényben kizárt fellebbezés kiterjesztésére nem kerülhet sor. Megjegyzi az ítéletábrla, hogy a fellebbezés joghatályosságával kapcsolatban a Be. LXXXVI. fejezetében írt eltérő szabályok alapján a védők jogorvoslatának azon része, mely szerint felmentés érdekében, illetve II. r. vádlott védője a vagyoneklobzás intézkedést sérelmezve terjesztettek elő

fellebbezést, illetőleg a vádlottaknak az írásban előterjesztett észrevétel és fellebbezés indokolása elnevezésű beadványaikban tett azon nyilatkozatok, mely szerint a felmentésen kívül további irányokban (büntetőeljárás megszüntetése, hatályon kívül helyezése, büntetések enyhítése) is fenntartják a fellebbezést, sem tekinthető joghatályosnak.

A Kúria 2019. május hó 15. napján kelt végzésével a Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Bhar.I.76/2019/24-I. számú I. r. és II. r. vádlottak másodfellebbezéseit elutasító végzését helybenhagyta.

Fentiekből következően megállapítható, hogy a másodfokú bíróság ítéletének felmentő rendelkezése ellen kizárólag az ügyészség jogosult a másodfellebbezés előterjesztésére.

A pertörténet teljessége érdekében az ítéltábla szükségesnek tartja még rögzíteni az alábbiakat:

I. r. vádlott a Debreceni Ítéltáblához 2019. június 17. napján érkezett beadványában tájékoztatta az ítéltáblát, hogy az első- és a másodfokú ítéletek alapjául szolgáló tényállás tisztázatlanságával kapcsolatban feljelentést tett a Központi Nyomozó Főügyészségen, az Országos Rendőr-főkapitányságon, illetőleg a Legfőbb Ügyészségen és beadványának 12. oldalán a feljelentései lehetséges joghatásait összegezte a Debreceni Ítéltábla előtt harmadfokon folyamatban lévő büntetőügyében, amely alapján az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta, hivatalból megállapítva, hogy az első- és a másodfokú eljárások során olyan eljárási szabálysértés történt, amely lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására.

Indítványozta továbbá, hogy a Debreceni Ítéltábla hivatalból függessze fel az előtte Bhar.I.76/2019. számú folyamatban lévő ügyét a feljelentéseinek a jogerős elbírálásáig, ugyanis az ezen eljárásokban megállapítottak érdemi kihatással lehetnek a jelen harmadfokú eljárása, az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítása, a bűncselekmény minősítése és a büntetés kiszabása tekintetében.

A Debreceni Regionális Nyomozó Ügyészség 2019. július hó 10. napján tájékoztatta I. r. vádlottat, hogy a nyomozás szakszerűségével kapcsolatos kifogásait illetően az eljáró bíróságnak van jogosultsága dönten a (33. számú utóirat).

I. r. vádlott az ítéltáblához 2019. augusztus 28. napján tájékoztatta a bíróságot - és másolatban csatolta a Nyíregyházi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztályának 15010/2350/2019. bü. számú határozatát -, hogy a bűnügyek egyesítésére került sor és az általa tett feljelentés alapján 2019. június 25. napján nyomozás elrendeléséről is határozat született (34. utóirat).

A fellebbviteli főügyészség 2019. szeptember 2. napján megküldte I. r. vádlott újabb jogerős elítélésének ítélet kiadmányait, mely szerint folytatólagosan elkövetett számvitel rendjének megsértése büntette (Btk. 403. § (1) bekezdés b) pont) miatt 1 év 6 hónapi börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre ítélte 2018. december hó 11. napján a Nyíregyházi Járásbíróság 40.B.352/2018/60. számú ítéletével. A szabadságvesztés végrehajtását 2 év 6 hónapi próbaidőre felfüggesztette és rendelkezett a járulékos kérdésekről is. A másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék 2019. május 7. napján jogerőre emelkedett 3.Bf.152/2019/7. számú ítéletével a börtönbüntetés próbaidejének tartamát 4 évre felemelte és a vádlottat nem részesítette előzetes mentesítésben, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A 2019. szeptember hó 4. napján tartott nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség képviselője a 2019. február 13. napján kelt átiratában foglaltakat változatlan tartalommal és irányban fenntartotta. Utalt I. r. vádlott által tett feljelentésekre, illetőleg a nyomozás elrendelésére és úgy ítélte meg, hogy a büntetőeljárás jelen stádiumában az ismételt feljelentés és nyomozás elrendelésének ténye az ítéleti tényállás megalapozottságát nem érinti, álláspontja szerint közömbös. A harmadfokú bíróság határozatát az ügyészi fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés megalapozottsága tekintetében a Be. 619. § (1) bekezdése alapján hozza meg. A harmadfokú bíróság a Be. 619. § (4) bekezdése alapján nem vizsgálja a másodfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és határozatát a másodfokú bíróság által alapul vett tényállásra alapítja.

I. r. vádlott védője korábban elhangzott perbeszédében foglaltakat változatlan tartalommal fenntartotta. A védencc feljelentésével és a nyomozás elrendelésével kapcsolatban úgy ítélte meg, hogy nagy fontossággal bír, mert pontosan a rendbeliséget kérdőjelezheti meg a nyomozás eredménye.

II. r. vádlott védője a Be. 618. § (3) bekezdésében foglaltakra hivatkozással utalt arra, hogy e szakasz megengedi a harmadfokú eljárásban is, hogy a harmadfokú bíróság gyakorlatilag a fellebbezéssel nem érintett tényállást, illetve ítéleti részt is felülvizsgálhatja, tehát teljeskörű revíziót alkalmazhat akár az első-, akár a másodfokú eljárásban hozott döntéssel kapcsolatban. Hangsúlyozta, hogy novumként kell az ítéletábrának tekintenie a nyomozás elrendelését, hiszen minimálisan is aggályként merülhet fel a másodfokú bíróság jogerős ítéletében foglalt 594 rendbeliségnek a tényleges megléte vagy fennállta. Úgy ítélte meg, hogy szükségszerű lenne az eljárás felfüggesztése addig, amíg a nyomozati szakban döntés nem születik, hiszen annak eredménye kihat mind az I., mind a II. r. vádlott bűnösségének megállapítására. Másodlagosan az első- és másodfokú ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt.

I. r. vádlott az utolsó szó jogán ismételten összefoglalta gyakorlatilag a pertörténetet, megismételve az üggyel kapcsolatos korábban már előadott vagy leírt aggályait.

II. r. vádlott ugyancsak kételyét fejezte ki az eljárással kapcsolatosan IV-V. r. vádlottak vallomásai vonatkozásában, továbbá sérelmezte a bizonyítási indítványai elutasítását és reményét fejezte ki, hogy az ügyben igazságos ítélet születik.

A harmadfokú bíróság joghatályos másodfellebbezés esetén felülbírálja az első- és másodfokú bírósági eljárást abból a szempontból, hogy megállapítható-e valamilyen eljárási szabálysértés, figyelemmel a Be. 618. § (1) bekezdés b) pontjára. Az ítéletábrát e vizsgálat során arra az álláspontra helyezkedett, hogy olyan feltétlen szabálysértés, amely hatályon kívül helyezést eredményez, így a Be. 607. § (1) bekezdése vagy a 608. § (1) bekezdése alapján ilyet nem tapasztalt. Úgy ítélte meg, hogy az első- és másodfokú bíróság az ítéletét az eljárási szabályok betartásával hozta meg és abszolút szabálysértés nem állapítható meg.

Nem foghatott helyt a vádlottak és védőik azon kifogása sem, amelyek a bizonyítási indítványok elutasítását sérelmezték. Az elsőfokú bíróság ítéletének 13-15. oldalain részletesen rögzítette az elsőfokú eljárásban előterjesztett bizonyítási indítványokat és az elutasításuk okát. A másodfokú bíróság ítéletének 50. oldalán a XI. pont alatt a Be. 561. § (3) bekezdés f) pontjára hivatkozással szintén teljeskörűen számot adott a másodfokú eljárásban előterjesztett bizonyítási indítványokról és elutasításuk okairól.

Az ítéletábrát a már kifejtett előzmények után az ügyészség másodfellebbezését bírálta felül a másodfokú bíróság részfelmentő rendelkezése folytán, illetőleg a védők alternatív jogorvoslatát.

Az első fokon eljáró bíróság mind az I., mind a II. r. vádlottak bűnösségét 239 rb. társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §) állapította meg. Ennek indokát ítéletének 16. oldal utolsó előtti bekezdésében akként adta, hogy I. és II. r. vádlottak ismeretlen módon szerezték meg a hamis átvételi elismervényeket, melyeket bemutatva a IV. és V. r. vádlottaknak igyekeztek bizonyítani a hivatalos eljárások megindítását, mely magatartásukkal megvalósították a 293 rb. a Btk. 345. §-a szerint minősülő hamis magánokirat felhasználásának vétségét is, mint a Btk. 13. § (3) bekezdése szerinti társtettesek.

Ezzel ellentétesen a Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a vádlottakat a 239 rb. társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt emelt vád alól felmentette a Be. 566. § (1) bekezdésének a) pontja alapján.

Az ítéletábránál tehát gyakorlatilag a hamis magánokirat felhasználásának vétsége esetében kellett arról állást foglalnia, hogy helyes-e a törvényszék érvelése, amely a fellebbezéssel érintett vádlottak esetében a 239 rb. bűncselekmény miatti büntetőjogi felelősségüknek a hiányát állapította meg és a felmentésükről rendelkezett.

E körben a vádhatóság érvelése a következő volt:

A törvényszék - később kifejtendő érvelését - nem találta helytállónak. Úgy ítélte meg, hogy az átvételi elismervény és hiánypótlási felhívás elnevezésű okiratok hatósági fejléc utánzatot, önkormányzati bélyegzőlenyomat utánzatot, hivatalos eljárást megalapozó iratok hatóság képviselőjében átvételének igazolására vonatkozó nyilatkozatot, valamint ügyintéző aláírást tartalmaznak. Ezen iratok valójában nem a befolyással üzérkedés büntetettének leplezésére, hanem a befolyást vásárló IV. és V. r. vádlott, általuk pedig a honosítást kérelmező személyek megtévesztésére szolgáltak. Nem tekinthetők a korrupciós bűncselekmény szükségszerű eszközselekményének, ezért mivel felhasználásuk büntető törvénybe ütköző módon történt, a befolyással üzérkedés büntetével valóságos anyagi halmazatban, közbizalom elleni bűncselekményként értékelhető. A vádhatóság utalt arra is, hogy nem a befolyásolás megtörténtének igazolása céljából kerültek felhasználásra, hanem a honosítási hatósági eljárás tényének igazolása végett. Alappal állítható tehát az, hogy az inkriminált - hatósági ügykörben kiállításának látszatát keltő - okiratok I. és II. r. vádlottak általi felhasználásának célja az állampolgársági eljárás megindításának igazolása, ezáltal pedig a befolyást vásárló IV-V. r. vádlottak, valamint a kérelmezők megtévesztése volt. A kérelmezők ügyféli minőségére történt utalás nyilvánvalóan azt a célt szolgálta, hogy abban a tudatban legyenek, hogy folyamatban lévő hatósági eljárás alanyai, akiket jogok illetnek meg és kötelezettségek terhelnek. E szempontból nincs jelentősége annak, hogy az átvételi elismervény a Ket. 29. § (5) bekezdése, illetőleg az Állampolgársági törvény 14. § (6) bekezdése valamennyi alaki és tartalmi feltételének nem felel meg. A tárgybeli okiratok felhasználásának célja tehát, az ügyfeleket az általuk kezdeményezett hatósági eljárásban megillető jogok, illetve terhelő kötelezettségek létezésének - konkrét ügy eljárási jogi alapjának - bizonyítása volt. Az átvételi elismervény és hiánypótlási felhívás hamis magánokirat e célból történt jogellenes felhasználásával a vádlottak kimerítették a Btk. 345. §-a szerinti hamis magánokirat felhasználása vétségének bűncselekményét.

A másodfokú bíróság a vádlottak felmentését a hamis magánokirat felhasználásnak vétsége alól ítéletének 44-45. oldalán indokolta.

Az ítéletábra a törvényszék jogi álláspontját osztotta. Természetesen egyetértett a fellebbezési főügyészség azon álláspontjával, hogy ezen hamis magánokiratok a honosítást kérelmező személyek

megtévesztésére szolgáltak, a honosítási hatósági eljárás tényét voltak hivatottak igazolni. Az is megállapítható, hogy nem tekinthetők a korrupciós bűncselekmény szükségszerű eszközcselekményének, amennyiben a büntetőjogi felelősség megállapítható, valóságos anyagi halmazatban kell értékelni.

A Btk. 345. §-a kimondja, aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot használ, vétség miatt büntetendő.

Jelen esetben, mint arra az első- és másodfokú bíróságok is helyesen utaltak, a bűncselekmény elkövetési tárgya a magánokirat, amelynek fogalmát a közokirathoz viszonyítva lehet meghatározni, mégpedig akként, hogy a magánokirat olyan okirat, amely a közokiratok kellékeivel nem rendelkezik. Ennek konkrét meghatározását - mint azt a felülbírált ítéletek is tartalmazzák - a Pp. 196. § (1) bekezdése határozza meg. A magánokiratok is bizonyító erővel bírnak, tehát alkalmasak jog vagy kötelezettség létezésének, megváltoztatásának vagy megszűnésének a bizonyítására és minden magánokirat büntetőjogi védelemben részesül függetlenül attól, hogy teljes bizonyító erejűek vagy sem. Hamisnak akkor minősül a magánokirat, ha az azon feltüntetett személy nem azonos azzal, aki kiállította. Hamisított akkor, ha a már létező magánokiraton jogosulatlanul tartalmi, formai változtatást végeztek, így már az nem a kiállítójának a nyilatkozatát tükrözi. Valótlan tartalmú pedig akkor, ha az abban feltüntetettek nem felelnek meg a valóságnak attól függetlenül, hogy az a kiállító nyilatkozatát tartalmazza-e. Jelen esetben a vádlottak vitatták egyrészt, hogy ezen okiratok valóban hamisak-e, - sérelmezve, hogy okmányszakértő által nem kerültek megvizsgálásra - másrészt pedig tagadták azt, hogy a kiállításukhoz bármi közük lenne. Az, hogy a magánokirat hamis - és ennek megállapításához miért nem volt szükséges okmányszakértő kirendelése - a másodfokú bíróság ítéletének 50. oldal utolsó előtti bekezdésében igen részletesen leírta. Az pedig fel sem merült az eljárás során, hogy ezt a vádlottak maguk állították volna ki. Ez a magánokirat csupán azt tartalmazza, hogy XY személytől milyen okiratokat vettek át, illetőleg mely okiratok vonatkozásában van szükség hiánypótlásra. A magánokiratok azzal, hogy a fellebbezéssel érintett vádlottak részéről átadásra kerültek IV. és V. rendű vádlottaknak, felhasználásra kerültek.

A fellebbviteli főügyészség álláspontjával szemben - az ítéletábra álláspontja szerint - e magánokiratok jog vagy kötelezettség létezésének megváltozásának, vagy megszűnésének bizonyítására nem alkalmasak. Jelen esetben nyilvánvalóan jog vagy kötelezettség létezése az, amely felmerülhet, azonban a felhasználás akkor tényállásszerű, ha a magánokirattal bizonyítani kívánnak. Jog vagy kötelezettség létezésének, megváltoztatásának vagy megszűnésének bizonyítására, azaz joghatás előidézésre használják. A nem joghatás kiváltására alkalmas felhasználás - ha a magánokiratot nem jog vagy kötelezettség létezésének megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására használják fel nem valósítja meg a bűncselekményt. Alkalmatlan eszközzel elkövetett kísérletnek minősül az olyan magánokirat felhasználása, amely joghatások előidézésére alkalmatlan (új Btk. Kommentár 6. kötet, Különös rész, 140. oldal).

A magánokirat akkor vált ki joghatást, ha jogi jelentősége van, ha jogi tétje van, azaz a valótlan adat miatt az okirat más jogi megítélést, más jogkövetkezményt von maga után, mint amit anélkül, vagy a valós adat feltüntetésével eredményezett volna (BH.2019. 70.).

A fellebbezéssel érintett vádlottak cselekvősége a harmadfokú bíróság álláspontja szerint joghatás kiváltására nem volt alkalmas.

Mindezek alapján az ítéletábra törvényesnek találta az I., II. r. vádlottak büntetőjogi felelősségének hiányáról rendelkező döntést a hamis magánokirat felhasználásának vétségében.

A büntetés kiszabása körében az első és másodfokon eljáró bíróságok kellő körültekintéssel vizsgálták a vádlottak javára és terhére figyelembe veendő enyhítő és súlyosító körülményeket. A Nyíregyházi Törvényszék I. és II. r. vádlottak büntetéseit súlyosította. A vádhatóság további súlyosításra irányulóan jelentett be fellebbezést, amely nyilvánvalóan adódik a további 239 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétsége bűncselekményében történő bűnösség kimondását célzó indítvánnyal is.

Az ítélőtábla a vádhatóság súlyosításra irányuló jogorvoslatát nem találta alaposnak, a hamis magánokirat hamisítás vétsége miatt a vádlottak büntetőjogi felelősségének megállapítására nem került sor. A másodfokú bíróság által megállapított 594 rb. korrupciós cselekményre tekintettel a súlyosító körülmények sorából mellőzendő a folytatólagos elkövetés. II. r. vádlott esetében ugyanakkor enyhítő körülmény a bűnsegédi magatartás. Mindkét vádlott tekintetében további enyhítő körülmény az időmúlás.

Mindezek alapján az ítélőtábla lehetőséget látott a fellebbezéssel érintett vádlottak szabadságvesztés büntetésének és mellékbüntetésének 1-1 évvel történő mérséklésére a belső arányosság követelményének figyelembevételével. II. r. vádlott esetében a rendelkezésre álló adatok alapján egészségügyi állapotára tekintettel indokolt a végrehajtás fokozatának eggyel enyhébb fokozatban történő meghatározása a Btk. 35. § (2) bekezdése alapján.

Az ítélőtábla a kifejtettekre tekintettel a törvényszék ítéletét a jelzett körben a Be. 624. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, egyéb helyes rendelkezéseit a Be. 623. §-ára utalással helybenhagyta.

Debrecen, 2019. szeptember 18.

. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Szabóné dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. előadó bíró,
Dr. Nagy Éva sk. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.192/2018/34. számú ítélete a fellebbezéssel érintett I. r. és II. r. vádlott vonatkozásában az ítélőtábla jelen határozatával a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen , 2019. szeptember 18.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke